

Faktablad - VATTENDRAG

Underlag till rapporten *Stigande vatten – en handbok för fysisk planering i översvämningshotade områden*. Gäller för Västra Götalands län.

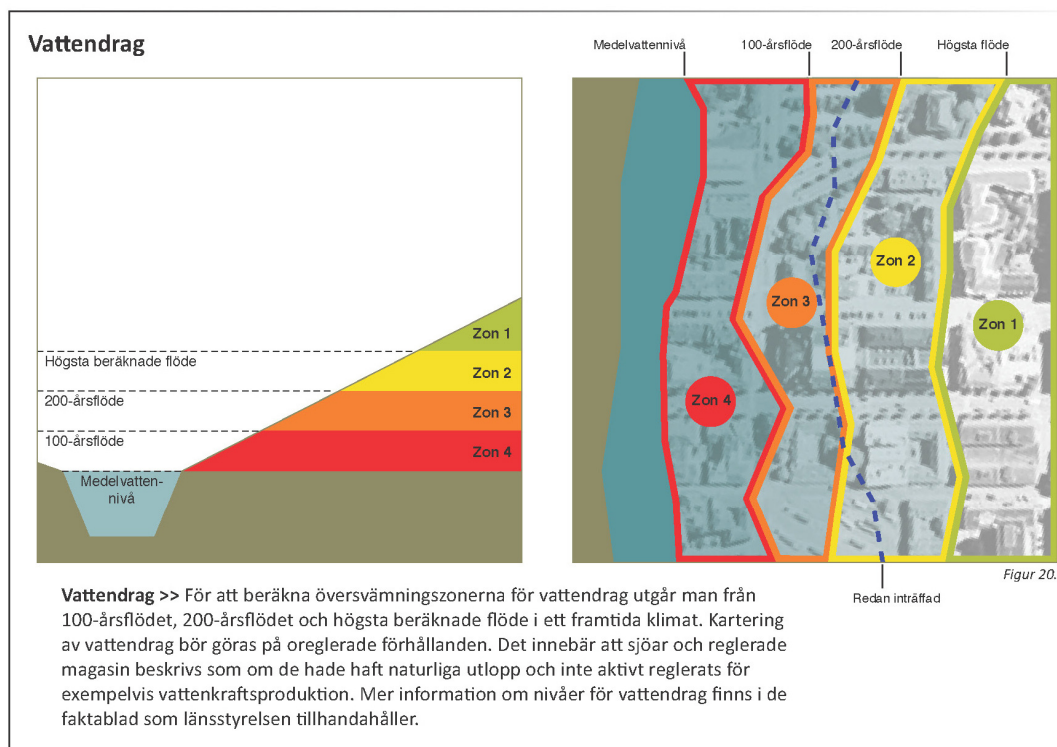
Handboken *Stigande vatten* utgår från en planeringsmodell där översvämningsrisken kartläggs i översvämningszoner. I handboken presenteras inga exakta siffror eller nivåer för zonerna. Kunskap och bedömningar kan komma att ändras i takt med att ny forskning tas fram. I detta faktablad presenteras underlag som är tillgängligt i nuläget för att ta fram planeringsnivåerna.

Översvämningszoner och planeringsnivåer

Översvämningszonerna för ett vattendrag är indelade i fyra zoner, se illustration nedan. Zonindelningen är kopplad till återkomsttider och olika riskgrad. I zon 4 (röd) är sannolikheten för att en översvämning inträffar högst och i zon 1 (grön) är den lägst.

Planeringsnivåerna för ett vattendrag utgår från ett 100-årsflöde, ett 200-årsflöde och ett högsta beräknade flöde i ett framtida klimat. En översvämningszon definieras av ett intervall mellan två nivåer med utgångspunkt i markens nivå. Det innebär att zon 4 (röd) utgörs av intervallet mellan *medelvattennivån* och *100-årsflödet*, zon 3 (orange) av intervallet mellan *100-årsflödet* och *200-årsflödet*, och zon 2 (gul) mellan *200-årsflödet* och ett *högsta beräknade flöde*. Zon 1 (grön) utgörs av all mark över nivån för ett *högsta beräknade flöde*. Dock kan andra typer av översvämnningar som till exempel skyfall, inträffa i denna zon.

Vilka funktioner som är lämpliga att placera i de olika zonerna framgår av markanvändningsdiagrammet i handboken. För en funktion som enligt rekommendationerna anses lämplig att placera i zon 2 (gul) betyder det att funktionen (byggnaden) som lägst kan placeras på nivån för *200-årsflödet*. Funktionskrav är alltid kopplade till funktioner som placeras i zon 2 (gul), zon 3 (orange) och zon 4 (röd).

Information för att beräkna nivåer

Länsstyrelsen tillhandahåller inte de exakta nivåerna för specifika vattendrag. I *Klimatanalysen för Västra Götaland (SMHI Rapport Nr 2011-45)* har dock 10 vattendrag analyserats med avseende på framtida förändringar i 100-årstillrinning. Analysen omfattar vattendragen Ätran, Viskan, Mölndalsån, Säveån, Örekilsälven, Strömsån, Nossan, Upprudsälven, Tidan och Gullspångsälven.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har genomfört översiktlig översvämningskartering för flera vattendrag i Västra Götalands län. Detaljeringsgraden i dessa beräkningar kan ökas genom att resultat och vattennivåer från den hydrauliska modellen kombineras med en detaljerad höjdmodell, till exempel Lantmäteriets nya modell NNH. Det är möjligt att låna de hydrauliska modellerna kostnadsfritt från MSB för att göra egna analyser och scenarier av andra återkomsttider eller för att öka detaljeringsnivån.

Observera att kartering av vattendrag bör göras på oreglerade förhållanden. Det innebär att sjöar och reglerade magasin beskrivs som om de hade haft naturliga utlopp och inte aktivt reglerats för exempelvis vattenkraftproduktion.